

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Urbán Ákos jogtanácsos által képviselt felperesnek, a dr. Jónásné dr. Szigeti Zsuzsanna jogtanácsos által képviselt alperes ellen, biztosítási összeg megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2009. június 8. napján meghozott, 16.G.40.986/2006/47. számú ítélete ellen, a felperes részéről 48. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 200.000 (kettőszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes követelések vásárlásával foglalkozó cég, amely 2003. december 9-én a megszerzett követelések behajthatóságával kapcsolatos kockázatokra biztosítási szerződést kötött az alperessel. A biztosítási feltételek szerint a biztosítás a behajthatatlan követelés 85%-át fedezte, a biztosítási összeghatár a biztosítási díj 25-szerese volt. Biztosítási eseménynek az adós fizetése képtelensége, illetve nem fizetése minősült. Az alperes a szabályzata XI./1/g. pontjában kizárta a helytállási kötelezettségét arra az esetre, ha a biztosított engedményes és a kötelezett (az adós), valamint az eredeti jogosult engedményező és a kötelezett között az engedményezett követeléssel kapcsolatos szerződéses viszonyon kívül egyéb érdekeltségű viszony áll fenn.

Az engedményező 'S' Bt. 2003. november 10-én különböző erőgépek motorjaihoz való generátorok szállítására kötött szerződést az 'A' Kft.-vel. A 'S' Bt. a felperes állítása szerint 2004. március 11-én 530 db DT 160-as dózer generátort adott át az

'A' Kft.-nek. A 'S' Bt. ezeknek az áruknak az ellenértékét 14.906.250 forintot, 2004. március 11-én számlázta a vevő 'A' Kft.-nek. A 'S' Bt. ezt a követelését 2004. március 17-én engedményezte a felperesre. A felperes 2004. június 21-én és 28-án felszólította a kötelezettet az engedménnyel szerzett követelése kiegyenlítésére. A kötelezett 2004. július 3-án fizetési halasztást kért a felperestől. A kötelezett 2004. augusztus 6-án arról tájékoztatta a felperest, hogy az ügyvezetőjének személye megváltozott; az ügyvezető K. E. helyett K. T. lett. A felperes az ügyvezető személyében bekövetkezett változást közölte az alperessel. A felperes 2004. december 3-án bejelentette az alperesnek, hogy a szóban forgó ügyletből eredő követelésének megtérítését kéri a biztosítási összeghatárig. Az alperes a felperes követelésének kielégítését a szabályzat XI./1/g. pontjára hivatkozva megtagadta. Az volt az álláspontja, hogy a kötelezettségét kizáró körülmény áll fenn, nevezetesen az, hogy az engedményező, valamint a kötelezett tulajdonosai, illetve vezetői között érdekeltségi viszony áll fenn; az engedményező beltagja K. T. a kötelezett ügyvezetője és a kötelezett cég tulajdonjogát is megszerezte. A kötelezett ellen 2004. december 30-án felszámolási eljárás indult; a felperes követelését a felszámoló nyilvántartásba vette.

A felperes keresetében 10.045.212 forint és annak 2005. január 1-től járó kamatai megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte azokra az okokra hivatkozva, amelyek miatt a követelés peren kívüli teljesítését megtagadta.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Az ítéletét a következőkkel indokolta: Az alperes szabályzata I/5. pontja értelmében biztosított követelésnek az adóssal szemben fennálló követelés minősül. Az adóssal szemben a követelés fennállónak akkor tekinthető, ha az adásvételi szerződés teljesítése ténylegesen megtörtént; az áru, melynek vételárát az eladó, illetve a szállító engedményezte, a vételárfizetésre kötelezett vevő részére átadásra került. A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a számlát, amelyben feltüntetett követelést a jogosult a felperesre engedményezte, valóságos gazdasági eseményről állították ki. A számla és a teljesítésről felvett jegyzőkönyv ezt nem bizonyítja. A gazdasági esemény megtörténtét kétségesse teszi, hogy a felszámolási eljárásban nem került a felszámoló birtokába a perbeli szállítási szerződéssel kapcsolatos iratanyag. Arra vonatkozóan sem áll rendelkezésre semmiféle iratanyag, hogy az engedményező az árut kitől, mikor szerezte be. Fuvarokmányok sem igazolják a teljesítés megtörténtét, és nem tisztázott, hogy mi lesz a vevőnek, az engedményezett követelés kötelezettjének átadott áruk sorsa. Az engedményező 'S' Bt. ügyvezetője, K. E. a Nemzeti Nyomozó Iroda által lefolytatott nyomozati eljárásban tett tanúvallomásában a generátorról említést sem tett; más gépek bérletéről és nem adásvételéről számolt be. Mivel nem valóságos gazdasági eseményről kiállított számlában feltüntetett követelést engedményezett a 'S' Bt. a felperesre, biztosítási esemény nem történt, legalábbis annak bekövetkezése nem bizonyított, ezért a felperes követelése sem volt megalapozott. Az alperesnek a szabályzata a XI./1/g. pontjára, mint mentesülési okra való hivatkozása azonban

alaptalan volt. A cégnyilvántartásról szóló 1997. évi CXV. törvény 30. § (2) bekezdése értelmében ugyanis a cégjegyzékben nyilvántartott adatok változása, a változás cégjegyzékbe történő bejegyzésével a változás időpontjára visszamenőleg válik hatályossá. K. T.-t a 'S' Bt. beltagját, a kötelezett 'A' Kft. ügyvezetőjeként a cégjegyzékbe nem jegyezték be, így nem vált ügyvezetővé, ezért érdekeltségi viszony sem jött létre a két cég között.

A felperes fellebbezésében az első fokú ítélet megváltoztatását és a keresetének helyt adó ítélet meghozatalát kérte. Azzal érvelt, hogy a szállítási szerződés teljesítése, amelyből az engedménnyel szerzett követelése származik, megtörtént. A teljesítés megtörténtét a perbeli szállítási szerződés, a vételárral tartozó megrendelő teljesítésigazolása kellőképpen bizonyítja. Az elsőfokú bíróság megalapozatlanul jutott ezzel ellentétes következtetésre.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az első fokú ítélet helybenhagyására irányult.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, s helyes jogi álláspontot elfoglalva, helytálló döntést is hozott.

A perben nem vitás tényállás szerint a felek között a Ptk. 536. § (1) bekezdése által szabályozott biztosítási szerződés jött létre. Ebben az alperes a felperes faktorálási tevékenységében rejlő kockázatnak - a szerződésben meghatározott feltételek mellett történő - átvállalására, ezen belül arra vállalt kötelezettséget, hogy a megvásárolt követelések kötelezettjének fizetéseképtelensége esetén a felperes részére biztosítási szolgáltatást teljesít. Ezért az alperes szolgáltatási kötelezettségének beállása szempontjából jelentősége van a felperesre engedményezett követelést megalapozó szerződés tényleges létrejöttének, valamint annak, hogy azt a felperessel szerződő fél ténylegesen teljesítette. A behajthatatlan követelést ugyanis ez a teljesítés hozza létre, míg a létre sem jött követelés engedményezésére nem is kerülhet sor.

A biztosítónak az előbb említett körülményekkel kapcsolatos tájékozódását teszik lehetővé a Ptk. 544. § (1) és (2) bekezdései akként, hogy „a biztosítási esemény bekövetkezését a szabályzatban megállapított idő alatt a biztosítónak be kell jelenteni, a szükséges felvilágosításokat meg kell adni, és lehetővé kell tenni a bejelentés és a felvilágosítások tartalmának ellenőrzését. A biztosító kötelezettsége nem áll be, amennyiben a biztosított az előző bekezdésben előírt kötelezettségeket nem teljesíti, és emiatt lényeges körülmények kideríthetetlenekké válnak.”

A Pp. 164. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a per eldöntéséhez szükséges tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy a bíróság valamilyen tényt valóban fogadjon el. A Pp. 3. § (3) bekezdése pedig kimondja, hogy ennek esetleges sikertelenségét a perben a bizonyítás terhét viselő fél hátrányára kell figyelembe venni.

A törvény idézett rendelkezéséből az következik, hogy a biztosítási perben a biztosítási szerződés teljesítését igénylő félnek kell igazolnia, hogy a biztosító szolgáltatásának a szerződésben, szabályzatban, valamint jogszabályban előírt feltételei fennállnak. Ennek legfontosabb eleme magának a biztosítási esemény bekövetkezésének a bizonyítása. Ezzel szemben a biztosító szolgáltatási kötelezettségét kizáró tények és körülmények --- különösen a biztosítási szerződés érvénytelensége, valamely mentesülési ok fennállása, vagy a teljesítés egyéb akadálya --- tekintetében a bizonyítás terhét a biztosítónak kell viselnie.

A perbeli esetben az alperes vitatta a biztosítási esemény bekövetkeztét, kétségbe vonta, hogy a követelést megalapozó jogügylet tényleges teljesítése megtörtént. A törvény idézett rendelkezéseire figyelemmel ezért a jelen peres eljárás során a biztosítási esemény bekövetkezését, valamint az alperes által vitatott tények tekintetében a Ptk. 544. § (1) bekezdésében írt kötelezettségek teljesítését a felperesnek kellett bizonyítania. Ehhez a felperes csatolta a szerződést, a számlát és a teljesítési igazolást. Ezt meghaladóan azonban nem tudta dokumentálni, hogy a leszállított, de kifizetetlenül maradt generátorokat honnan szerezték be, mi lett a generátorok sorsa, és a felvilágosítást arra nézve, hogy a felszámolás ügyiratai között miért nem volt fellelhető a perbeli szállítási szerződéssel kapcsolatos iratanyag. Nem tudta csatolni annak fuvarokmányait sem.

Mivel a felperes a Ptk. 544. § (1) bekezdésében előírt felvilágosítás adási kötelezettségének nem tett eleget, ezért a Ptk. 544. § (2) bekezdése értelmében az alperes teljesítési kötelezettsége nem állt be, az ítéletábla az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, indokainak kiegészítésével helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes fellebbezési perköltségét is megfizetni.

Budapest, 2010. február 19.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Szücs József s. k. előadó bíró, Dr. Németh László s. k. bíró